

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglaš v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), MARCH 28, 1944

STEVILKA (NUMBER) 72

Tri ženske in dva moška obsojeni radi špijonaže v prid nacijski Nemčiji

DETROIT, 27. marca. — Pred tednom soboto je bila na tukašnjem zveznem sodišču izrečena obsodba nad tremi ženskami in dvema moškima, ki so priznali, da so bili v zaroti za kršenje vojnega špijonažnega zakona. Sodnik Edward J. Moinet jih je obsodil v ječo od pet do dvajset let.

"Grofica" Grace Buchanan-Dineen, stara 34 let in rojena v Kanadi, ki je bila voditeljica zarotniške skupine, katera je zbirala informacije glede ameriške industrijske vojne aktivnosti za nacijsko Nemčijo, je bila obsojena na 12 let ječe. Sodnja je vzele v poštev dejstvo, da je potem, ko so FBI agentje prišli na sled njeni aktivnosti, je zanje vodila proti-špijonažo in pri obravnavi nastopila kot pričica proti svojim sozarotnikom.

Novi grobovi

FRANCES SALAHER
V bolnišnici v Columbus, Ohio, je preminila Frances Salaher, stara 33 let. Tukaj zapuščila brata Frank Marešič, tri sestre Mary Furlan, Agnes Lamsin in Josephine Carnes, v Kansas City, Kansas, in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 8:45 uri zjutraj iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Marije in nato na Calvary pokopališče.

FRANK SKRAB

Včeraj ob 8:45 uri zjutraj je na svojem domu umrl Frank Skrab, star 48 let, stanujoč na 5369 Homer Ave. Doma je bil iz Trnova, Iliriska Bistrica, p. d. Belingerjev, ter se je v Ameriki nahajal 21 let. Delal je več let pri American Steel & Wire Co. Družina je okrog 15 let stanovala na Lake Ct., pred 9. meseci si je pa kupila svoj dom na omenjenem naslovu. Tu zapuščila soprogo Rozalijo, rojeno Nežič, rojeno v Clevelandu, tri sinove in dve hčeri: Rose, Frances, James, William in Joseph. Bil je član društva sv. Antona št. 138 C. K. of O. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 9. uri zjutraj iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

JOHN SOBČYK

Družini John in Angela Sobczyk je včeraj popoldne umrl šest mesecev star sinček John. Dekliško ime matere je bilo Mozič. Pogreb se vrši v sredo ob 8:15 uri zjutraj iz hiše žalosti

Obsojena ženska povzročila sceno v ječi

Ko je bila Mrs. Behrens odvedena nazaj v ječo, je začela kričati kot obsedena. Kričala je na vse grlo, da se je slišalo po vsej ječi:

"Nič ne bi rekla, ako bi bila res kaj storila. Ampak jaz nisem tega zaslužila. Sem ameriška državljanka in dali so mi 20 let, dočim oni ženski dihur ni niti državljanka, pa je dobila samo 12 let."

Mrs. Behrens je s tem očitno mislila na Grace Buchanan-Dineen, ki se je po mnogih letih bivanja v Evropi in v Ameriki izdajala za "grofico". Ampak "grofica", ki je sedela v bližnji celici zavita v drago silknega kričanja ni nič vznemirjala.

Ena ženska še čaka na izrek obsodbe

Na obsodbo še vedno čaka Mrs. Marianne von Moltke, žena odstavljene profesorja nemščine na Wayne univerzi, ki je podala zveznim oblastim dodatne informacije in je tozadevno še vedno v teku preiskave.

Med drugimi, ki so bili obtoženi preteklo jesen, je dr. Frederick Thomas, ki je bil pred sojen na 16 let ječe. Obtožba proti bivšemu mornarju Bertrandu Hoffmannu je bila razve-

Lausche apelira, da se policaje in ognjegasce oprosti

Policijska sila in osebje ognjegasnega oddelka v Clevelandu stase vsled vojne tako zmanjšala, da je župan Frank J. Lausche včeraj po razmotrivanju položaja, z varnostnimi organi naznanil, da bo na vse naborne komisije v mestu poslana prošnja, da se od sedaj naprej oprosti vojaščine vse policiste in ognjegasce, ki so stari nad 26 let.

Do sedaj je bilo poklicanih v armado 135 članov policijskega oddelka, medtem ko 203 mož čaka na indukcijo. Ognjegasni oddelki je izgubil vsled vojaške službe 65 članov in nadaljnih 215 mož utegne biti poklicanih v teku prihodnjih mesecev.

Župan Lausche je na podlagi podanih številki prišel do zaključka, da bi vsaka nadaljna izguba mož predstavljal resno opasnost za varnost Clevelanda.

DAROVI

Mr. Matt Pishler je daroval \$5,00 za SANS mesto venca za Walter F. Cerkenvenka. Družina Mr. in Mrs. Frank Cerkenvenik pa je v našem uradu izročila \$10 v sklad za SANS. V imenu odbora, ki deluje za izboljšanje razmer v domovini, najlepša hvala!

SLOVENSKE PLOŠČE

Pri Mervar Music Mart, 6919-21 St. Clair Ave., si že sedaj lahko naročite nove slovenske plošče, za katere je igral Franke Yankovich. Tu tudi dobite vsakovrstne plošče vseh narodnosti.

PRESELITEV

Poznani rojak Mr. Jerry Lukanc se je preselil iz 1120 East 174 St., čez cesto na 1125 E. 174 St. Njegova telefonska številka je stara IV. 4232.

3760 E. 77 St., pod vodstvom Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda v cerkev sv. Lovrencia in nato na Calvary pokopališče.

ZAVEZNIKI PRENEHALI NAPAD NA CASSINO

NEAPELJ, 27. marca — Zavezniške sile so danes po 11-dnevnem brezuspešnem boju prenehale z napadom na Cassino, ki so ga sicer zavezniški bombniki spreminili v kup razvalin, ampak se jim navzlic temu ni posrečilo pregnati Nemcev z močno utrjenih postojank v mestu.

Poslej se bo Cassino obstreljevalo samo s topovi. Brezuspješnost napadov na razdejano mesto sta danes priznala vojaška lista iz Zedinjenih držav in Kanada, ki izhajata v Neaplju.

750 BOMBNIKOV NAD FRANCIJO

LONDON, 28. marca. — Včeraj je sila 750 do 1000 ameriških bombnikov vpriročila napade na nacijske baze širom Francije. Bombardiranih je bilo 9 nemških zrakoplovskih in tovornih kolodvorov v Toursu, medtem ko so bojna letala uničila na zemlji 38 nacijskih letal. Nemci se niso skoro v nobenem slučaju dvignili v zrak za napad proti amerškim bombnikom.

Velike sile nemških bombnikov so tekom noči udarile razne vzhodne pokrajine v Angliji in Walesu, dočim London ni bil napaden.

Samo tri dni

Avtomobiliste se opozarja, da imamo na razpolago samo še tri dni, da si nabavimo avtomobilske licenčne tablice!

POPRAVEK

Mrs. Anna Jurgeč, ki se je podala na operacijo v Osteopatic Clinic, 3146 Euclid Ave., stanuje na 15616 Calcutta Ave., kjer je svoječasnno vodila gostilno, ne pa na Trafalgar Ave., kot je bilo včeraj poročano.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varovalnih znakov!

Rusi se nahajajo pred durmi Černovic

S/Sgt. Joseph vadnjal, sin Mr. in Mrs. Joseph Vadnjal, 11515 Kinsman Ave., Suite 1, je prišel domov na dopust za devet dni. Doma bo ostal do ponedeljka, nakar se vrne v svojo garnizijo. Pri vojaki se nahaja 26 mesecev in njegov naslov je: S/Sgt. Joseph Vadnjal, 1026 Signal Co. 91st Service Group, Herbert Smart Airport, Macom, Ga.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Enumclaw, Wash. — V bolnišnici je umrla Franciška Lušin, stara 89 let in rojena blizu Ribnice na Dolenjskem. V Ameriki je bivala 40 let. Zapuščila tri sinove in eno hčer. — Bolna je Agnes Verhovnik, ki je stara že 81 let.

Chicago. — Joško Oven iz Clarendon Hillsa je s svojo ženo in hčerko odpotoval v Mehiko, kjer ostane mesec dni. To je že tretji obisk Ovnove družine Mehike v zadnjih letih. Na potovanju po Mehiki bodo obiskali jugoslovanske naseljenice.

Po kratki bolezni je umrl v bolnišnici Louis Gande iz Chisholma, star 74 let, član društva S. N. P. J. in doma iz Griže pri Celju na Štajerskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 40 leti. Imel je trgovino z jestvinami. Zapuščila soprogo.

Dalje je umrl John Orešek, star 63 let, v Chisholmu. Zadel ga je srčna kap.

Napredovanje Rdeče vojske v Bukovini je razklalo nacijsko obrambno linijo

LONDON, torek, 28. marca. — Buletin iz Moskve danes zgodaj zjutraj je naznanil, da so čete Rdeče vojske včeraj prekoračila Dnjester in vstopile v predvojno romunsko Bukovino, uničile polk madžarskih čet in napredovale 23 milj daleč proti jugu, kjer so zavzele mesto Sagadura ob gornjem Prutu in nasproti Černovicam, ki tvorijo duri Balkana.

Rusi so bili snoči samo še dve milj in pol od Černovic, glavnim mestom Bukovine, pravi poročilo iz Moskve, in brzo prodiranje prve ukrajinske armade pod poveljstvom maršala Gregorija K. Zukova je učinkovito razklalo nemško obrambno linijo vzhodno od Karpatov, ki se naslanja na železniško progo med Bukareštom, Černovicami in Lvovom.

Nemci izgubili važno železniško progo

Nemci so s tem izgubili rabo važne proge med Černovicami in Lvovom, ki drži pri Černovicah na severni breg reke Prut in zveza med nemškimi četami na Poljskem in v Rumuniji je s tem pretrgana.

Rusi so tudi zavzeli mesto Kamenec - Podolsk, ki leži nedaleč od viječega se Dnjestra 40 milj severovzhodno. Naznanilo o padcu te važne nemške trdnjave je bilo podano v dnevnem povelju maršala Stalina. Čete Rdeče vojske so zasedle že v nedeljo zvečer.

S to potezo so Rusi zaprli nacijem poglavitno pot za beg iz "vreče", ki so jo sovjetske čete raztegnile okrog velikega šteta Nemcev, ki so na umiku v ozemlju 1,400 kvadratnih milj severovzhodno in vzhodno od Kamenec-Podolska.

Rusko prodiranje v Besarabiji gre dalje

Južnovzhodno od omenjenega

Černovice padejo vsak čas v ruske roke

Z ozirom na brzo prodiranje ruskih čet iz mesta Zalesčki, ki je padlo pred nekaj dnevi, in sisanje velikega števila moštva in strojev ob strani Rdeče vojske preko Dnjestra, je padec Černovic, tretjega največjega mesta v Rumuniji, nezogiben.

Na omenjenem sektorju so včeraj Rusi zavzeli mesto Godrodenka in s tem prišli do točke, ki leži samo 55 milj vzhodno od nekdanje češkoslovaške meje na skrajnem vzhodu.

Borba za Nikolajev ob Črnem morju, 75 milj severno vzhodno od Odese, se nadaljuje. Kot poroča Moskva, se vršijo ljuti boji v njegovem predmestju.

ZINKA MILANOV POJE VERDIJEV "REQUIEM"

Danes zvečer bo v Metropolitan opernem gledališču v New Yorku predvajana za dobrobit Ameriškega rdečega križa slovit Verdijska skladba "Requiem", v kateri bo pela glavno vlogo slavna hrvaška umetnica Zinka Milanov. Dirigiral bo mednarodno znameniti nemški dirigent Bruno Walter, ki se nahaja v Zd. državah kot političen begunec.

Kot solisti bodo pri predstavi nastopili tudi Kerstin Thorberg, kontralto; Charles Kullman, tenor; in Nicola Mascona, bariton. Zinka Milanov, ki je goreča pristašinja jugoslovanske osvobodilnega gibanja in maršala Tita, je rodom Zagrebčanka, svojo prvo veliko vlogo pa je pelala v opernem gledališču v Ljubljani. V Ameriko je dospela potem, ko jo je na salzburškem mednarodnem festivalu "odkril" Arturo Toscanini, pod čigar taktirko je že ponovno nastopila v omenjeni Verdijski skladbi.

Večerna registracija

Volilni odbor je upošteval prošnjo delavskih unij in je doležil nadaljne tri večere za registracijo volilcev za prihodnje primarne volitve. Urad odpora bo odprt do 8:30 zvečer 3., 5. in 10. aprila. Navadne ure za registracijo v uradu odbora v Mestni hiši so od 8:30 zjutraj do 4:30 popoldne.

Še o kvizlingih v Sloveniji

★ Piše Mirko G. Kuhel, izvršni tajnik SANSa ★

Zadnji teden smo objavili v tej koloni odlomke izjav in govore, izrečene ob priliki umeščanja prvega slovenskega kvizlinga Leona Rupnika za predsednika ljubljanske pokrajinske uprave v službi "zaščitnika slovenskega naroda" Adolfa Hitlerja. SANS je imel te informacije že delj časa, toda jih ni objavil dokler ni bil izvan. Iz Pastirskega lista škofa Rožmana je razvidno, da se je poglavar slovenske hierarhije izjavil proti slovenskemu osvobodilnemu gibanju in iz govora kvizlinga Rupnika je dokazano, da podpira izdajalsko hlapčevstvo slovenskih petokoloncev. P. Ambrožič, ki pod firmo Zveze slovenskih župnij pobira med katoličani prispevke za reveže v stari domovini iz dostavlja denar škofu Rožmanu, je hotel te ljudi preslepiti. Hotel je dokazati, da tisto prgišče fašističnih pustolovcev podpira zaveznike, da se bori proti 'komunistom' (Osvobodilni fronti!) in okupatorjem(!). Dokazana pa je resnica, da se dotični neslovenski element pajdaši in kolaborira z Nemci ter se bori proti 'anglo-ameriški pluto-kraciji', to je proti Ameriki in Angliji, ki podpirata Osvobodil-

no fronto. Ker razen omenjenih dveh in Rusije večjih zavezničkov ni, tedaj so potrebni pač boljši dokazi, da se ugonobi dejstvo o dejanski kolaboraciji Ambrožičevih pristašev s Hitlerjevimi Dolfom.

Ameriški Slovenci, katerih sinovi in hčere se borijo za Ameriko proti nacifašizmu in sedaj prelivajo svojo kri v Italiji, da se za vselej zatre in iztrebi veleniški imperializem, ki je zapisal smrtno obsodbo slovenski narodnosti, naj ta dejstva dobro premislijo. Premislijo naj karakter propagande, ki prihaja od ljudi, v katere so položili svoje globoko zaupanje, kakor tudi njen namen. Vprašajo naj se: Kako to, da vodijo ti ljudje iste vrste razdruževalno kampanjo, kot takozvani "jugoslovanski" poslanik v Washingtonu, dasi jim je znano, koliko je srbskim šovinistom za bodočnost Slovenije? SANS jim je prekrizal glavne račune in ker ga ne morejo izkoriščevati v svoje posebne namene, so ga hoteli uničiti. Toda narod ni slep in je SANS še z večjim navdušenjem podprl.

skega dela za "interese" slovenskega naroda navajamo nadaljnje citate iz ljubljanskega JUTRA.

Izredna izdaja 23. septembra 1943:

Proglas predsednika generala Rupnika, najprej v nemščini, potem v slovensčini in končno v italijanščini. (Jutro je po umeščanju Rupnika postalo trojejezično.)

"Slovensci in Slovenci! Po ukazih vodje velikonemske države (Hitlerja) je okrožni vodja in državni namestnik Koroske, kot vrhovni komisar operacijske zone 'Jadransko Primorje', postavil lastno deželno upravo za ljubljansko pokrajino ter je nam Slovencev s tem dana možnost, da svojo usodo še med to vojno sami vzamemo v svoje roke ter si z razumom, z marljivim delom, s strogo disciplino, s smislom za socialno poštenost in lojalnostjo ustvarimo one pogoje, ki naj slovenskemu narodu v družini narodov nove Evrope zagotovo obstoj in srečno bodočnost.

Po priznanskem trpljenju, ki so nam ga prizadeli s sovražniki Evrope tajno zvezanci, izdajalski in strahopetni Badoglijevi in njihovi priskledniki ter domači boljševiki razbojnik in požigalci ('Osvobodilna fronta'), bo pač sleherni postojni Slovence videli, da nas bodo k nam, rdu in konstruktivnemu delu in vsakdanjemu kruhu spt privedle samo strpnost z vsemi sosednjimi narodi, trdna bratska vzajemnost v naši lastni narodni skupnosti in pa tudi zavpljivo sodelovanje z nemško vojno silo, ki smo sedaj pod njeno zaščito.

Jamstvo za uspeh tega boja in bodočnosti našega naroda, ki bo iz tega boja vzklija, nam daje genijalni vodnik boja in sreče vseh mladih evropskih narodov, ki jim je za čast in obnovo, vodja velikonemske države—Adolf Hitler. Pokrajinskemu upravitelju je poverjena dolžnost, naj vodi prebivalstvo pokrajine tako, da predvsem z lastnimi silami doseže tako trdnost in tak ugled, kakršno si je slovenski narod sam v svojem skoro štirnajstletnem življenju že pridobil s svojo delavnostjo, s svojo prizadevanostjo, s svojo nadarjenostjo in s svojo trdno vero v Boga.

Na vseh poljih življenja, zlasti pa pri pokončevanju boljševiških razbojnikov na lastni zemlji, pri preskrbi dela in kruha za vse delavljne, pri uveljavljanju socialne pravičnosti in pri obnovi naše razdirte domovine bo pokrajinska uprava storila svojo dolžnost. Tako vse Slovence in Slovence, še posebej slovensko mladino, poziva k sodelovanju. Samo tako bo v novi Evropski vojni mogoča uspešna in bo uspešna naša slovenska narodna skupnost. Pustite tedaj vse malenkostne jalove razprtije, ki so nam škodovala tako strahotno, postavite skupno blaginjo pred sebnost, vrnite se na svoje domove k svojemu delu in pomagajte si sami, da ne bi ravnali niti po tem mojem okli-

cu, bodo neusmiljeno zadele vojne postavice za ta del Evrope odpravne nemške sile."

Predsednik pokrajinske uprave, div. general Leon Rupnik.

Očividno je, da se narod ni pokoril apelu za sodelovanje z nemško vojno silo ter da je ta proglas bil posvečen onim zavodnim Slovincem, ki so zapustili svoje delo in domove in se pridružili "boljševikom." Narod ni hotel slediti vabilu, da "z lastnimi silami" doseže ugled "pod zaupljivim sodelovanjem z nemško vojno silo." Vsled tega grožnja, da jih "bodo neusmiljeno zadele vojne postavice . . . odgovorne nemške sile."

SANS je mnenja, da naš narod v Ameriki ni toliko slep, da bi ne mogel razločevati med propagando p. Ambrožiča v korist "junaka" Rupnika in njegovih pristašev Jugoslovanske narodne stranke, ki so se iz "jugoslovenstva" spreobrnil v slovenske nacifašiste. Ni čuda, da skupaj z vodstvom Slovenske ljudske stranke, ki je tvorila peto kolono nemškemu "Drang nach Osten," tudi člani Jugoslovenske narodne stranke niso bili sprejemljivi v slovensko Osvobodilno fronto. Oportunisti!

V dokaz Rupnikovega izdajal-

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DONALD BELL:

KDO PODPIRA BADOGLIOJA?

Korak Sovjetske Rusije v zadevi izmenjave ambasadorjev nikakor ni poslabšal odnošajev med Anglo-Amerikanci in Rusi. Sicer pa tudi ni bilo Rusom do tega, da izzovejo svoje zahodne zaveznike, pač pa ravno nasprotno — nameravali so s tem izkazati važno uslugo zahodnim veselilam. Nejevolja, katero tako očitno kaže Washington, je le navidezno naperjena proti Rusiji. V resnici pa obstojajo precejšnje razlike v naziranju Washingtona in Londona v pogledu francoskega in precej sorodnega italijanskega vprašanja. In to dejstvo je globlji vzrok zmešnjave, katero je povzročil ruski korak napram vladi Badoglioja.

Poglejmo na dno zadeve. Zakaj sta se Badoglio in kralj Victor Emanuel mogla držati v južni Italiji. Vsaka vlada mora imeti za seboj nekaj kar jo drži pokonci. V Italiji more biti ta "nekaj" le italijanski narod, ali pa poveljstvo zavezniških armad. Znano nam je že, da narod v južni Italiji ne mara Badoglioja in kralja. Kar je še fašistov v vodilnih pozicijah, so jima nasprotni, ker ne morejo pozabiti, da sta "izdala Mussolinija." Vse, kar pa je proti fašizmu, je neprestano zahtevalo, da se jih odstrani, in da mora priti do sestave nove vlade brez Badoglioja. Protifašistični delavci v Severni Italiji pa so celo še bolj radikalni v svojih zahtevah. Nikdo ne bo trdil, da so delavske mase, ki stavkajo, pristaši Badogliove vlade.

Iz vsega tega sledi nepobitno, da moramo pripisati obstoj Badogliovega režima stališču, katero zavzemajo one tri velesile, katerim se je Italija predala — brezpogojno. Katera teh velesil je prijazen Badoglioju — Rusija, Amerika ali Anglija?

Rusija nima čet v Italiji, in dozdaj tudi ni imela neposrednih stikov z njeno vlado potom diplomatskega predstavnika. Pravilno bo torej, da zaključimo, da Rusija ni odgovorna za obstoj Badogliovega režima.

Priznati je treba tudi, da so bili Rusi dozdaj celo nasprotniki te vlade, ter da so v enem delu moskovske deklaracije, ki je bil formuliran od Rusov, izrecno zahtevali demokratizacijo vlade v Italiji. V tej deklaraciji najdemo celo nekaj opravičilu podobnega glede ne-demokratskih razmer, vladajočih v Italiji, v dobi prve faze vojaških operacij. Dejstva, da fašisti še vedno niso bili pregnani iz uradov in da protifašistične stranke še vedno niso v vladi, pa nikakor ni mogoče pripisovati Rusom.

Badoglioja vlada obstoja torej po krivdi Anglije in Amerike. Kateri od obeh je pred vsem odgovoren? Pred vsem je treba pomisliti, da je odločilna sila, ki se nahaja za Badogliom, zavezniška okupacijska armada, ki je anglo-ameriška. Do konca preteklega leta je bil vrhovni komandant general Eisenhower, ki je bil tudi odgovoren za vse naredbe italijanskemu narodu in njegovi vladi. Po njegovem odhodu je prevzel vrhovno poveljstvo v Italiji, in s tem tudi to odgovornost, general Alexander. Dozdaj ni nikdo premišljeval o političnem pomenu tega dejstva, toda zdaj je videti, da angleška in ameriška politika ni sta popolnoma istovetni.

Dokazov za to je precej. Zagotovilo, da se bo vlada v Italiji spremenila, ko zavezniki zasedejo Rim, prihaja mnogo bolj pogosto iz Washingtona kot iz Londona. Churchill je sicer tudi to poudaril v svojem govoru z dne 22. februarja, toda dodal je, da vlada na Angleškem velika simpatija za monarhijo, in da vlada maršala Badoglioja daje — in bo tudi še naprej dajala — zaveznikom v vojaškem pogledu več ugodnosti, kot bi jih nudila strankarska vlada. Nikdo na ameriški strani ni izrazil tega mnenja.

Diplomatični krogi so prepričani, da Churchill ni tako odločno pohvalil maršala Tita in priznal ruskih teritorialnih zahtev kot "pravičnih in umestnih," ne da bi pričakoval nečesa v izmenjo. To pa so mu Rusi zdaj predali s tem, da so priznali Badogliovo vlado. Da obstoja v tem pogledu nesoglasje med Angleži in Amerikanci, te-

ga Rusi niso vedeli. Jasno je, da se niso posvetovali s svojimi zavezniki glede tega svojega koraka, to ravno tako jasno je tudi, da tega niso skrivali. Angleži so bili že malo prej namignili, da nameravajo poslati v Italijo svojega poslanca. Ker pa so se bali viharja, katerega je moral ta korak neizogibno izzvati v vseh liberalnih krogih, jim je bilo ljubše počakati, da se njegova prva sila zlomi na tem, da Rusi prvi store to diplomatsko potezo.

Cordell Hull tudi ni tajil, da je neuradno slišal že prej o tej ruski nameri. Ameriški krogi v Italiji so celo izjavili, da jih stvar ni presenetila. A čemu potem vse to ogorčenje v Washingtonu?

Tu nikakor ne more iti le za reakcionarni značaj Badogliovega režima. Če bi bilo le to, bi bila stvar hitro urejena. Okupacijska armada bi odtegnila Badoglioju svojo podporo in vse skupaj bi se takoj zrušilo, nakar bi nastopila bolj demokratična vlada. Rusija bi se temu brez dvoma ne bi protivila, in ako bi se, ne bi mogla ničesar. S tem bi bila izvedena moskovska deklaracija, toda bistvo sedanjega konflikta bi seveda ostalo. Sovjetska vlada bi seveda to sledečo italijansko vlado še lažje priznala in seveda tudi z njo izmenjala diplomatske predstavnike. To pa je ona točka, ki je bistvo nesporazuma, ona, na kateri se križa naziranje Amerike z onim Velike Britanije.

Nemogoče je namreč priznati manj ugodnosti Francoskemu komiteju narodne osvoboditve kot premagani italijanski vladi. Ameriški State Department pa noče priznati de Gaulle statusa vlade. Amerika hoče, da ima Eisenhower, v trenutku, ko se bo začela invazija, vsa oblast v svojih rokah, tako da bo mogel odločevati tako v vojaškem kot v političnem pogledu. London pa je bil v tej zadevi vedno drugačnega mnenja — in se še vedno ne strinja. Amerika se glede tega vprašanja ni posvetovala z Veliko Britanijo. Sklep Amerike je v tej zadevi čisto enostranski, in celo čisto neposredno naperjen proti Veliki Britaniji — in to kot odgovor na enostransko odločitev Sovjetske unije.

Nova konferenca med predsednikom Rooseveltom in premierom Churchillom je postala zelo potrebna in nujna. Obe zahodni demokratični veselili morate čim prej najti skupno bazo za svojo politiko v Evropi. A časa že primanjkuje, kajti stvar je treba razčistiti predno se začne invazija.

Velikansko mrtvo mesto sredi puščave

V južnovzhodnem delu Irana ob afganistanski meji se vleče puščavski pas, ki ga domačini imenujejo Lut. Gore, ki ta pas obkrožajo in ki na jugu dosežajo višino nad 3.000 metrov, so bile nekaj bregovi velikega morja.

Kdor se s teh gora spusti v veliko puščavsko dolino, stopi na dno nekdanjega morja. Domačini se ti pokrajine s strahom izogibljejo, saj je med najbolj vročimi pokrajinami na vsej zemeljski obli.

Posebno je na glasu sam južni del te velikanske puščave, ki je po svoji obseznosti približno tolikšen, kakor vsa Belgija. O tem področju svet doslej ni mnogo vedel. Pozimi vlada v vsej tej pokrajini umazani veter (bad kesiv, kakor ga imenujejo domačini), ki prinaša s seboj velike količine peska in prahu, tako, da človeku skoro onemogoča gledanje. Poleti pa piha severni veter, ki prav tako nosi s seboj pesek in prah.

Nemški raziskovalec dr. Gabriel je prvi učenjak, ki je prepotoval to puščavo v družbi s svojo ženo in več domačini. Pot je nastopil od severozahodne plati v bližini afganistanske meje.

Ze takoj spočetka so se mu postavile na pot skoro nepremagljive težave. Dr. Gabriel si je bil za spremljevalce na tem svojem raziskovalnem pohodu izbral pripadnike balocenskega plemena. Ti ljudje so prav kakor arabski beduini izredno izkušeni potovalci po puščavski krajini, razen tega pa pogumni.

Toda med Baloceni in med zastopniki nekega drugega plemena vladajo hudi spori s krvnimi osvetami, ki kljub temu, da je bila iranska vlada storila vse potrebne ukrepe, da bi jih zatrla, niso hotele prenehati.

Karavane so si morale zato na potovanju iskati take smeri, da se sprti domači niso mogli srečati, kajti če bi se bili srečali, bi nastala velika nevarnost za življenje vseh članov v karavani. Tako se je posrečilo priti brez vsakih nevarnosti prav do velikega peščenega pasu, ki obkrožja samo puščavo Lut.

"Prave peščne gore so se pojavile pred nami," piše v svojem poročilu dr. Gabriel. "Neki peščni nasip, na katerega smo se povzpeli, je bil visok 188 m. drugi pa so bili videti še mnogo višji."

Ko je raziskovalec naposled prišel v puščavo Lut, je začel divjati strašen peščen vihar. Rdeči oblaki so zagrinjali nebo, po vsem kraju se je razlegal nenavaden močan šum. Ure in ure so morali v tem viharju ždeti na enem mestu nepremično v stalnem strahu za življenje.

Dr. Gabriel si je bil nadel nalogo, da bo poiskal v tej puščavi starodavno pot, katero imajo v svojih zemljevidih zarisano stari arabski zemljepisovalci. Ni pa bil prav posebno navdušen, ko je spoznal, da to pot uporabljajo na svojih drznih pohodih samo razbojniki, ki se klatijo iz enega kraja v drugi ter se ob nevarnosti hodijo začasno skrivati v to divjino.

Med najhujšimi ovirami na tem raziskovalnem potovanju pa so bile neprestane fatomorgane, ki so pogosto spremenile videz pokrajine, po kateri je odprava potovala. Posebno močne so bile te fatomorgane pred solnčnim vzhodom, ko je zrak, ki se je bil ponoči ohladil, na poseben način lomil solnčne žarke.

To pa prav gotovo ni bila edina pomembnejša ovira. Nekega večera so odkrili na sodu za vodo precejšnjo luknjo. Nastala je nevarnost, da jim bo začelo primanjkovati pitne vode. Čeprav je bil dr. Gabriel na

vsu moč zaskrbljen zaradi tega, je vendar nadaljeval pot.

Nekega dne so zapazili potniki na obzorju nekaj oglaku podobnega. Ko pa so se tistemu kraju približali, so zagledali nekaj povsem nepričakovanega.

Pred njimi se je razprostiralo mesto z visokimi hišami in stolpi.

Bilo je že davno opuščeno mesto, ki ga domačini imenujejo Kalut.

Zdelo se je kakor bi se bilo mesto pred nedavnim dvignilo iz puščavskih tal.

Vsa ta slika je bila zelo zanimiva. Zidovi, ki obkrožajo to mesto, se razprostirajo v dolžino približno 54 km. Temu zidovju se je bilo treba na široko izogniti, da so spet lahko nadaljevali pot.

Naposled so se potniki pretolkli mimo vseh zaprek, toda že jih je čakalo novo presenečenje. Znašli so se sredi novega peščenega morja. Zdelo se jim je kakor bi se bili ujeli v nastavljenost mišjo past.

Zdaj se je začela borba na življenje in smrt. Žejne kamele, ki so jih jahali, so pogosto odpevale pokornost, tako da so potniki le s težavo napredovali na pohodu, zlasti so bili tudi ljudje izčrpani zaradi pomanjkanja vode in živeža.

Se bolj pa kakor lakota in žeja je potnike mučilo to, da niso mogli spat. V tem času sta dr. Gabriel in njegova žena prišla do najgloblje točke nekdanjega morskega dna. Z zadnjimi moči so hodili, dokler niso naposled zlezli iz puščave.

O srečna vas domača

O Vrba, srečna, draga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta; da b'uka žeja ne iz tega sveta speljala ne bila, golj'fiva kača!

Ne vedel bi, kako se v strup prebrača

vse, kar srce si siadkega obeta; mi ne bila bi vera v sebe vzeta, ne bil viharjev notranjih b'igrača.

Zvesto srce in delavno ročico za doto, ki jo nima milijonarka, bi bil dobil z izvoljeno devico.

In mirno plavala bi moja barka; pred ognjem dom, pred točo mi pšenico bi bližnji sosed varoval — svet Marka.

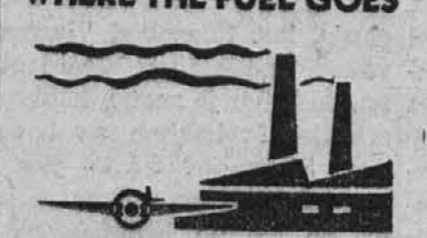
France Prešeren.

GRAPHITE BRONZE tovarna vrši izborno delo v vojnem prizadevanju

Cleveland Graphite Bronze Co. je pričela s poslovanjem pred 25 leti in je tedaj zaposlila komaj dvajset delavcev, danes pa je skoro največja tvornica na svetu, kjer izdelujejo krogličaste podstavke (ball-bearings). Njen predsednik je Ben F. Hopkins.

Ko so Hopkinsu čestitali ob

WHERE THE FUEL GOES

A PLANT manufacturing airplanes in New England burns 800,000 gallons of fuel oil a month.

srebrnem jubileju tovarne oziroma kompanije, je rekel: "Nikar ne čestitajte meni, ampak vsakemu posamezniku, ki dela v naši tovarni. Ni ga moža na svetu, ki bi mogel sam izvršiti, kar je izvršilo naše podjetje tekom let, kvečjemu če bi bil nadnaravni mož (superman) in takih pa ni. Naša tovarna je pač srečna, da imamo lepo družino delavcev, katerih vsak se zaveda resnosti in pomena svojega dela in so delali v harmoniji in zadovoljstvu. Od vseh sem dobil najboljše sodelovanje."

Kljub besedam predsednika Hopkinsa, ki pravi, da ni samo njegova zasluga v napredku tovarne, pa pravijo nevtralni opazovalci, da je vendar velika zasluga v napredku ene same in vodilne ter zmogljive osebe in to je njen edini predsednik v vseh letih obstanka.

Pod Hopkinsovim vodstvom, pravijo, se je razvila mala tovarnica z 20 delavci v skoro največje podjetje te vrste na svetu, ki zaposluje nad 7.000 delavcev in lastuje eno najboljših tovarn.

V splošnem, pravijo, da narod ve manj o Cleveland Graphite Bronze Co., kakor o kateri drugi tovarni. Temu pa je vzrok to, ker so se vsi uslužbenci od predsednika Hopkinsa navzdol v svojem visoko tehničnem poslu izogibali nepotrebnega oglaševanja.

Predsednik je drugi najmlajši izmed osmih Hopkins bratov, ki so bili rojeni v Newburghu in kateri vsi zavzemajo važne položice in službe. Ker je bil rojen in vzgojen v delavskem okolju Newburgha, kjer so delali v ondotnih železotovarnah njegov oče in bratje in kjer je prišel tudi sam delati, ko mu je bilo komaj 13 let, zato je imel izkušnje in razumevanje, da je razumel delavca in tudi vedel kaj on misli in kaj želi.

Njegovi uslužbenci, kakor tudi vsak obiskovalec tovarne, lahko takoj na prvi pogled vidi izredno urejenost in čistoto v uradih kot v tovarni sami. Samo oglejte si sobe za delavce, kjer se preoblačijo in umivajo, kafeterijo in pa kuhinjo, pa boste takoj videli, da povsod vlada največja snaga in red.

Oddelek livarne, prostor, ki je že sam na sebi znan po svoji umazanosti, pa je z mnogimi novimi pripomočki po n a s v e t u

predsednika Hopkinsa, poznan kot eden najčistejših čiščenje čistosti delovno obleko za delavce in tudi skrbi, da je obleka pravčasno oprana in očiščena, poleg tega pa dobe delavci v dotičnih oddelkih še posebej 25 centov plače, če gredo v pršno kopel predno zapuste tovarno po končanem delu.

Ben Hopkins je pričel svojo trgovsko kariero v družbi svo-

jega brata Williama R. Hopkinsa (ki je bil šest let manager mesta Clevelanda), in sicer pri Belt Line železniški družbi, ki je sedaj last New York Central železniške družbe. Ta železnica je bila le bolj lokalnega pomena, ki je imela manj kot 50 milj. svoje proge. 19 milj. dolga proga je vezala collinwoodski tovarniški distrikt z West Parkom, kar je veliko pripomoglo do razvitja industrije, kot je sedaj.

Leta 1918 je bil Hopkins prošen od Dann Products Co. da bi vsaj del svojega časa porabil v organiziranje, finančiranje in vodstvu nove kompanije. Samo iz razloga, da bi pomagal nekaterim svojim prijateljem, ki so izgubili v dotičnem podjetju že velike vsote denarja, je prevzel tudi to nalogo. In to pa je bil začetek današnjega velike tovarne Cleveland Graphite Bronze Co.

Osebnost kot tudi iz patrice zma se Hopkins prav dobro zaveda resnosti vojne. Njegovi trije sinovi David, Ben in John so vsi v službi Strica Sama, v tem kó tovarna, kateri predseduje, vrši ogromno in zelo važno delo v vojnem naporu.

Na stotine bivših uslužbencev, ki so sedaj v službi Strica Sama, kadar se mude na dopust, obiščejo tudi to tovarno in malokdaj se dogodi, da bi se ustavili tudi v uradu predsednika Hopkinsa.

Kako priljubljen je predsednik Ben Hopkins med svojimi bivšimi uslužbenci, nam priča naslednje vrstice, ki mu jih je pisal eden izmed njegovih uslužbencev od vojakov:

"Upam, da se me še spomnate. Jaz sem tisti mali fant, ki sem vam nosil časopis pred nekako štirimi leti. Vi ste mi dali prvo delo (v Graphite), sem bil v največji potrebi. Vse mi me, da imam to čast, da se lahko borim za take ljudi. Vi ste Vi in gospa Hopkins in v seljem gledam v bodočnost. Pričakujem tistega dne, ko boste lahko rekli, da sem tudi jaz storil svoj delež. Se vedno imam listnico (denarnico), katero sem prejel v dar od Vas zadnjič. Sprejemite mojo iskreno hvvalo s srčno željo, da bi mogel kdaj povrniti za vse, kar ste storili Vi zame."

Zadnja poslanica, ki jo je Hopkins naslovil na vse svoje uslužbence se glasi:

"Naše delo je jako enostavno določeno, ampak ni pa tako lahko izvršeno. Mi moramo preizkušanjem doseči in preizkušati vse boljše in boljše izdelke leto za letom in vsako boljše ter cenejše kot jih storijo more kdo producirati. Prepričan sem, da bomo to tudi storili, ker je to tudi neobhodno potrebno za naš življenjski

Za delavce

WILLARD DELA SO DOBRA DELA

Pred vojno je tu bilo 71 odst. vseh Willard delavcev 10 let in več.

ZA TO MORA BITI VZROK

Dela so sedaj na razpolago za nekaj mesecev v starosti med 18. in 55. letom.

Hand Molders

Grid casting strojni operatorji

Assemblerji za nočno delo

To je vojno delo, toda izdelujemo enake produkte tudi v mirnem času.

VISOKA PLACA OD URE z avtomatičnim počiskom po 4. tednu dela na produkciji.

Veliko nadurnega dela ako želite

Willard Storage Battery Co.

246 E. 131 St. (blizu St. Clair)

Australians Capture New Guinea Japs

ROUT OF JAPANESE DIVISIONS in New Guinea left hundreds of stragglers starving in jungle to be made prisoner by pursuing Australians. Four jungle-fighting Aussie divisions were in action during Huon Peninsula campaign, and destruction of Jap power in area was complete when Americans outflanked enemy on coast.

Odpoved nesrečne žene

ROMAN

Po W. Hauffu priredil Franjo Kolenc

(Nadaljevanje)

Prizor, ki se je odigral, ko je svolasi don Pedro zagledal lepo mlado Jozefa, je težko popisati. Zajokal je od veselja, razširil roke in hitel proti njej. Objel jo je, pritisnil na srce in jo poljubil.

— Da, ti si Lavrina hčerka! — je vzkliknil in ji je zopet poljubil oči, lica, usta. — Zlate lase si podedovala po očetu, oči, usta in vse drugo od matere! O, bodi moja hčerka, ljubi o-

trok! Nimam sorodnikov in sem bogat. Vse, prav vse ti zapustim.

Jozefa je vsa ganjena poljubila staremu gospodu roko in ga je nazivala za svojega drugega očeta. Njene oči so se ustavile na Frobnu, ki je molče prisostvoval prizoru. Nasmehnila se mu je. On je pristopil bližje in ji toplo poljubil roko.

V grofičin dom se je nase-lilo veselje, ki pa ni trajalo dolgo. Naslednjega dne je don Pedro izjavil, da mora iti na Portugalsko in Jozefa bo šla z njim. Frobnu je vztrepetalo srce ob misli na zopetno ločitev. Smeh mu je izginil z obraza. V dušo se mu je zajedla žalost. Iskal je priliko, da bi z Jozefo še enkrat govoril na samem. Težko je bilo pri srcu tudi mladi ženi. Čutila je, da bo to slovo zadnje — za večno. Ločiti se bo morala od njega, kateremu je bila posvečena vsaka njena misel, vsak utrip srca.

Listje je žalostno šumljalo v večernem vetru. Z neba je molče gledala bleda luna. Zvezda in zvezdice so migljale in dozdevalo se je, da je nebo posuto

z milijardami bisernih solz. Na lastno se je ozrla v prijatelja in stari klopi pod košatim kostanjem sta sedela Froben in Jozefa. V okolici je vladal mir. V Vere svojih očetov ne morem nujnih srcih pa je divjal boj. Molčala sta. Prevelika je bila bolest in besede so bile presla-be, da bi jo izlila.

— Jozefa, ali mora biti tako? — je po dolgem molku zašepetal Froben. Glas se mu je tresel in trepetala je tudi roka, s katero je držal tenko Jozefino ročico. — Ali ni drugega izhoda? Celo življenje ena sama žalost in muka do smrti! Moj Bog, kako je to strašno!

Ženi ni odgovorila. Glavo mu je naslonila na ramo in je bridko zaihtela. Telo se ji je treslo ko v hudi mrzlici. Zopet molk, neznosen molk. V srca se je zajedel, v katerih je vzplamtel še silnejši boj. Nesrečna žena je obupno zajecala.

— Ali res ni možnosti, da bi postala srečna? — je zopet zašepetal mladenič čisto tiho. Zamišljal se je in potem nadaljeval. — Jozefa, odredi se veri, ki stavlja ovire najini sreči! Prestopi k protestantizmu! In potem — potem se nama odprejo vrata sreče.

Jozefa je preplašeno dvignila glavo in se nehote odmaknila od prijatelja. Ostrmela je, ko je slišala njegov nasvet. Na to prej ni pomislila. Ah, kaj ji je storiti? Sreča, neizmerna sreča se ji je zasmejala iz teme. Tako blizu je bila. Le roko je morala iztegniti in bi jo vlovila — za vedno. Srce je klicalo: "Seži po njej! Po dosmrtni sreči!" Oglasila pa se je vest: "Ne smeš! Greh!" Ubogo sree je ječalo in Jozefi se je dozdevalo, da ji žalost razžene prsi. Obupno je sklepala roke. Po glavi so se podile divje misli. — Sreča! Greh! — Ujami! — Ne smeš! — Omgovajala je. Roke so se že iztegovale, usta se že odpirala, da se je zasekal med njo in Frobnom nepremostljiv prepad. Zmagal je glas vesti. Za-

— Uboga žena ga je molče poslušala. Ko je končal, je bolestno, toda odločno odvrnila.

— Tudi to ni mogoče. Slabotna sem in ne bi mogla zatreči ognja, ki bi često vzplamtel v mojem srcu. In potem bi bila prijateljska vez omadeževana. Že sedaj me je groza, če na to pomislim. Tako visoko te cenim in tako zelo ljubim, zato mi je misel na morebitni padec, ki bi bil za tebe in za mene še večja nesreča ko ločitev, tako

strašna, da bi izbrala raje smrt, kakor pa da bi se podala v pri-ložnost.

Se nekaj drugega je bilo, kar ji je branilo, da bi sprejela Frobnovo prijateljstvo, a tega njemu ni povedala. — Ali naj izgubi cvet svojega življenja radi nesrečnega bitja — je mislila pri sebi — ki bi mu moglo biti samo prijateljica? Ali naj se odpove družinski sreči, to-plim domačim večerom, ko bo-do otroci skakljali krog njega in bo nad vse srecen v njihovi sredi? Ah, kako velika je bila ta odpoved. Ona je bila obsoje-na na samoto, na pusto samo-to brez družinske sreče in ni-kdar ne bo poljubovala otrok, a misel, da bi vse to izgubil tudi on, ki ga je tako ljubila, ji ni dovolila, da bi sprejela njegovo prijateljstvo.

Dolgo sta že sedela, tiho ko dve senc. Nepremično sta zrla v pozno noč. Oči so bile polne solz in srca polna bridkosti. Duša je plakala. Blede mesec se je za trenutek skrila za črn oblak, ko da ne bi mogel gledati tolike tuge. Listje kostonja je žalostno šepetalo: "Za večno, za večno!" Gozd v bližini je otožno vzdihoval.

Nesrečni bitji sta se dvignili in molče šli proti hiši. Ko dve prikazni sta izginili za stenami

in vrata so se za njima tiho za-prila. Nad okolico je plaval an-gel miru, a njeni srci sta ječali in ni bilo sladkega spanca, da bi jima zatislil solzne oči. S strahom sta pričakovala vsak v svoji sobi drugega dne, ko iz ust zopet zadoni strašni: "Z Bo-gom, za večno!"
(Nadaljevanje)

WHERE THE FUEL GOES

It takes 12,500 gallons of gaso-line to train one pilot.

SAVE!
YOUR OLD PAPERS
CALL THE SALVATION ARMY
HENDERSON 5357

Blood Plasma Helped Save Lives at Tarawa, Returning Wounded Relate

Blood plasma helped save the lives of these men at Tarawa, Bougainville and Guadalcanal. At right, blood plasma from the veins of home-front donors is administered to a wounded Marine at Tarawa.

IT was "D" day at Tarawa, and Pfc. Harold A. DeVille of Opelousas, La., was in the first wave of Marines fighting their way shoreward toward the tiny Pacific atoll. He made the beach all right, but ten minutes later a Jap machine-gunner cut him down. He lay on the beach with the battle raging around him for about an hour before medical corpsmen were able to pick him up and transfer him to an LST. After preliminary first aid was administered, the Louisiana Marine was taken to his ship, and there received four blood plasma transfusions. Those four transfusions helped save his life!

Offshore, Cpl. Norman Sidney Moise of New Orleans, La., was jockeying his landing craft through the hazardous waters to get more ammunition for the embattled Marines, who held a fifty-foot beachhead. A Jap shell ended their run.

So intent was Cpl. Moise on saving his men, he didn't realize he himself was badly wounded. He doesn't remember how many transfusions of blood plasma were required to pull him through, but the corporal now convalescing in the East Bay Naval Hospital in San Francisco is thanking the unknown donors whose blood meant the difference between a white cross and a Purple Heart to him.

At Tarawa, Bougainville, the Marshalls, Guadalcanal, Buna, in Burma and China and halfway around the world in North Africa, Sicily and Italy, blood plasma and serum albumin from the blood of volunteer donors enrolled by the American Red Cross Blood Donor Service helped save the lives of countless wounded Marines, soldiers and sailors. From the thirty-five Red Cross Blood Donor Centers and nearly eight hundred nearby cities visited by mobile blood donor units, more than six million pints of blood have already gone to the armed forces, and another five million have been requested by the Army and Navy for 1944.

Pfc. Eddie Shue, Jr., of Graham, N. C., knows how Red Cross blood donors are backing up the men in the front lines. "It was pretty rough going," he recalled when telling how his outfit went ashore at Bougainville. "The Japs were sinking our Higgins boats with their 77-mm. guns, and after going over the side we had gotten only about twenty yards toward the beach when we were hit. I was hit in the chest but somehow managed to make the beach. Luckily for me, one of the doctors arrived very soon and gave me some plasma. I felt a lot better!"

Another Bougainville casualty, Marine Corporal Coral Dwight Chamberlin of Belle Center, Ohio, is quite sure that blood plasma played a major part in saving his life. "I was wounded three times in the second day's fighting for Bougainville, and was in such a position I could not be removed from my foxhole until about nine hours after I was wounded—twice in the right leg and once in the left," he related at the East Bay Naval Hospital. "I was pretty weak when they took me to the rear. They gave me three pints of blood plasma and it perked me right up. Take it from me, if the people back here in our country fully realized the value of blood plasma, they wouldn't hesitate to make their

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nemila smrt iztrgala iz naše srede našega ljubljeneega in nikdar pozabljenega soproga in očeta

JOHN KALINŠEK

p. d. Polajnar

Blagopokojnik je za vedno zatislil svoje blage oči dne 10. marca 1944, v starosti 65 let. Doma je bil iz vasi Gorenje pri Kranju. Pogreb se je vršil iz August F. Svetek pogrebne-ga zavoda dne 15. marca v cerkev sv. Marije ter smo ga nato položili k večnemu počitku na Calvary pokopališče.

Tem potom se iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so položili tako krasno cvetje h krsti dragega pokojnika. Ta izraz vaše ljubezni napram pokojniku, nam je bil v veliko tolažbo.

Najlepšo zahvalo tudi izrekamo vsem, ki ste darovale za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše.

Hvala bodi izrečena tudi onim, ki ste prišli pokojnika pokropiti, ko je ležal na mrtvaškem odru, onim, ki ste ga spremili na njegov zadnji poti na pokopališče, kot tudi onim, ki ste dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu.

Pogrebneemu zavodu August F. Svetek se lepo zahvaljujemo za vso naklonjenost in po-strežbo v tem času ter za lepo opremljen pogreb.

Lepa hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali na strani ter nam bili v pomoč in tolažbo v dneh naše bridkosti, ter za vse, kar ste nam dobrega storili.

Tebi, dragi soprog in oče, pa kličemo: Bodi Ti lahka ameriška gruda! Po trudapol-nem življenju si se moral ločiti od nas prera-no. Sedaj snivaš večno, nezdravno spanje, a v naših srcih Te ohranimo v trajnem spomin!

Zalujoči ostali:

JENNIE, soproga;

JOHN in LOUIS, sinova;

JENNIE, poročena Dolinar, hčerka;

V stari domovini pa zapušča hčer Marijo in sina Franceta ter pet sestra.

Cleveland, Ohio, 28. marca, 1944.

Ali želite Yankovicheve plošče?

ALI HOCETE POLKE?

Oddajte takoj vaše naročilo za te plošče pri Mer-var Music Mart, in ko čakate na vaše naročilo, si oglejte eno največjih in najpopolnejših zalog plošč sleherne narodnosti, kot tudi klasičnih del.

Vprašajte nas — mi jih imamo — ali pa jih vam preskrbimo

Mervar Music Mart

6919-21 ST. CLAIR AVE.

ZADNJA KMEČKA VOJSKA

Zgodovinska povest iz leta 1573

Spisal AVUGUST ŠENOA — Iz Hrv. poslov. L. J.

I. Bilo je popoldne konec meseca svečana Gospodnjega leta 1564. Sneg je bil po gorah že precej stajal vsled toplih solčnih žarkov. Sava je močnejše tekla v svoji strugi vsled navala gorskih voda, razlivajoč se po ravnini pod Susjedgradom. Pri visokem oknu je sedela v mali grajski sobi ženska, postarna, toda krepka, črno oblečena. Ako ne bi bila imela plavih, malo sivih las počesanih na obe strani visokega, oblega čela, ako se ji ne bi bili ovijali dolgi kraji črne kape okoli porumenelega lica, bi bil človek mislil, da sedi tu obrta moška glava. Lice je imela veliko, čeljusti močne, nos podolgast, čez usta zakrivljen, usta široka, ustnice blede in tanke, rjave obrvi goste in vzbočene, a izpod njih je gledalo v svet, ko dve uganki, dvoje ble-domodrih, skoro mračnih oči, iz katerih si zastoj poizkušal izvedeti, kakšne želje se bude v tem srcu, kakšne misli se pode po tej glavi. Poteze na obrazu, okoli oči in usten so pričale, da so se bojevale v tem srcu silovite strasti, a sedaj je bila žena mirna kakor iz kamena, in na njenem trdem licu nisi zapazil niti trohice ženske milobe, pač

pa trdo, nezlomljivo voljo, jak duh in nepremagljivo srčnost. Krepko, visoko telo je bilo zavito v gubasto haljo iz črnega sukna, obšito s temno svilo. Okoli pasa se ji je ovijala debela srebrna verižica, na kateri je visel šop velikih ključev. Sui, trdi prsti ženske so počivali na srebrni skrinjici, ki je stala pred njo na mizici. Časih se je ozrla na golo šumo, na poplavljen ravan pod gradom, časih zopet na skrinjico. Piker nasmeji ji je zaigral včasih okrog ustnic in prsti so se je močnejše oprijeli skrinjice, kakor levinji, ki čuva svoje mlade. Sluga, ki je vstopil pri velikih vratih, jo je vzdramil nazadnje iz sna. Žena se je obrnila malo z glavom in vprašala z zamolklim glasom:

"Kaj je, Ivan?"

"Oprostite plemenita gospa," je odgovoril sluga pokorno, "ravnokar je prijahal na dvorišče človek, Madžar po govoru, plemič po zunanosti."

"Kako mu je ime? Odkod prihaja?"

"Te ga mi ne pove, rekel je samo, naj ga prijavim vaši milosti. Hoče priti pred vas, ker vam mora poročati o važnih rečeh."

"Madžar? Plemič? O važnih rečeh da mi ina poročati? Poglejmo, kakšno srečo prinaša ta Madžar. Reči mu, naj pride svobodno k meni. Čuj, peči mi konja pod streho; daj konju zobanja in sena, da se mož ne bo pritoževal čez hrvaško gospodo. Idi!"

Sluga se prikloni in odide, a čez nekaj časa zarožljajo po kamenitih tleh ostroge nepoznane-ga gosta. Vstopi čovek, visok, suh, drobne, obrite glave, podolgastega in bradatega obraza. Izpod dolgega, rjavega plašča se je videl moder suknen jopič, zapet na prsih s srebrnimi gumbi. Levo roko je imel pod pla-

"WE'VE GOT TO GET OUR VICTORY GARDEN SPADED UP - WHY DON'T WE INVITE YOUR MOTHER OVER FOR A WEEK!"

HON. PINCHED FEET.

ščem, a z desno je držal kučmo.

"Hvaljen bodi Jezus in Marija, plemenita gospa," je pozdravil Madžar kratko in srčno.

Gospa ga je premerila od nog do glave, nato pa je čez nekaj časa rekla mirno:

"Na veke, amen! Kdo ste, gospod? Kaj mi prinašate?"

"Jaz sem na uslugo vaši milosti, Mihael Palfi, ogrski plemič in mi je čast, da prinašam od svojega milostljivega gospodarja, mogočnega kneza Andreja Batorija, kraljevega sodnika, njegovi plemeniti sorodnici Uršuli Heningovi pozdrav in poklon."

"Lej, lej! Hvala mu, hvala," odvrne Uršula smehljaje. "Glej, kako se me moj mili sorodnik lepo spominja. Sedite, gospod Palfi; odložite plašč in kučmo. Vidim, da ste zelo utrujeni od dolgega pota."

Prišlec stori, kar mu reče gospa, potem pa izpregovori:

"Najprvo mi je zapovedal moj mogočni gospodar, naj povem vaši milosti, kako ga je srce zbolelo, ko mu je smrt pograbila milega sorodnika, gospoda Andreja Heninga, vrednega vam soproga."

"Ej, kako je gospod kraljevi sodnik sočuten z menoj, vdovo siroto. Ni pozabil tega vkljub tako važnim opravilom, v tako burnem času. Da, da, lani, osemnajstega listopada je moj premilostljivi gospod Andrej zapustil ta svet in mene — sivo revico — baš v najboljši težavnem času. In mojega milega sorodnika še sedaj boli plemenito srce. Dobra duša, hvala mu! Toda povejte mi, egreje ac nobilis domine, ste-li samo zato prehodili toliko pota, da mi prinesete sožalje svojega gospodarja? Vam ni govoril ničesar o drugih rečeh?"

"Pač, milostljiva; gospod kraljevi sodnik me je poslal zaradi Susjedrada in Gornje Stubice, če bi se ne moglo namreč skupno gospodarstvo bolje urediti."

"Zelo ljubó mi je, da se je gospod Andrej enkrat izpametoval, malo kasno sicer, toda tudi to je dobro."

Ko sem pokopala svojega ranjkega gospoda, sem poslala takoj pismo Andreju Batoriju, naj mi pomaga, ker nam je nekaj v sorodu, gradova Susjed in Stubica pa sta skupno imetje moje in njegove rodovine; pozneje sem mu pisala desetkrat, a nisem dobila od njega nobenega odgovora. Ni mi pomagal, ampak je naredil ravno nasprotno, poslal mi je v grad kot svojega oskrbnika Jurija Svetiča, ki bi se po pravici moral imenovati Vražič. Ta slivar, ki nima niti dveh jarmov volov, je postal napuhjen, ker je njegov brat Stefan zagrebški kanonik, napuhjen tako, kakor da je posestnik Zrinjskega gradov in graščin Frankopanovih. Odkar je padel sem na Susjedgrad, kakor muha v mleko, se obnaša ta Batorijev oskrbnik kakor kakšen gospodar, meče mi polena pod noge in se mi repači tu pred nosom, kakor da je vse imetje Batorijevo, in kakor da bi bila jaz s svojo ubogo deco tu samo na hrani in na stanovanju in kakor da bi živela ob tuji milosti."

"Oprosti mi vaša milost," izpregovori nekako nemirno Madžar, ki mu to očitiranje ni bilo po volji.

"Pustite mi, da dokončam, gospod Palfi," mu seže ostro v besedo gospa Uršula. "Vse morate izvedeti in potem sodite. Gospod Svetič je, povem vam, pravi razbojnik, in pri sebi ima dva vdana mu kmeta, Janka Horvata in Nikolaja Golubiča. Ne mine dan, da ne bi prišel v grad kak ubog kmet pritožiti se meni, svoji gospodinji. S puško in sabljo se zaganjajo oskrbnik in pa njegova pomagata na mirne seljake in plenijo brez obzira. Enemu mojih kmetov je razrnil na Krapini mlin, drugemu je odnesel v Jakovlju vse žito in v selu Trgovini tu pod Susjedom je odvedel Svetič županu dve najlepši kravi in si jih prisvojil. Pozvala sem ga na odgovor, žugajoč mu, da bom rabila silo, a on se mi je smejal, češ, da se babe ne boji, a na gradu da so

gospodari Batorijevci. Nato je pobral vse puške, topove in ves smodnik in vse to del pod svoj ključ, dasiravno je to orožje skupna last Batorijeva in moja. Vsi dohodki se morajo enako razdeliti. Toda Svetič me goljufa pri žitu, senu, vinu, če pa kaj ugovarjam, vpije, da zanj ni ne sodnije, ne zakona, ker je njegov gospodar najvišji sodnik, ki mu babja pravda ne more storiti nič hudega."

"A verujete mi, milostljiva gospa," je seže Madžar v besedo, "da se to ne strinja z voljo mojega gospodarja."

"Ni res, gospod Palfi," krikné žena, in oči so ji postale bolj plamteče, "ni res! Kaj vam nisem rekla, da sem sorodniku Andreju vse to natanko sporočila, a on se ni nič zmenil, pač pa mi je pokazal ta brezbožnik Svetič od njega pismo, ki ga v njem Batorij hvali in se ne meni za moje prošnje? Kaj pravite na to, plemeniti poslanec moj?" vikne Uršula, se naglo dvigne in ošine s pogledom Madžara, da ta pobesi oči in osupel molči.

"Z menoj," nadaljuje Uršula z drhtečim glasom, stopivša pred njega, "ni težko jesti črešnje, če si pošten, toda, če mi kdo zahrbtno plete zanjke, tedaj pozabim, da sem ženska; voljo imam krepko, krepkejšo, ko gospod Batorij, prvi pravičnik ogrske krone. Več ko sto let že bivajo Heginovci na Susjedu in Stubici, več ko sto let so že tu gospodari. Poglejte ono žensko sliko, ki visi nad pečjo, — to je nesrečna Dora iz starega hrvaškega rodu Arlandovcev. Vzela je za moža Andreja Heninga pr-

(Nadaljevanje)

Mali oglasi

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Kje je

Martin Petrovič, doma iz Borovnice, p. d. Cimpermanov?—Njegov naslov bi rad dobil sorodnik FRANK LEBEN, 1027 E. 72 St., Cleveland, O. Če sam to čita, je prošnja, da se zglati na omenjenem naslovu, če pa kdo ve kje se nahaja, pa je prošnja, da sporoči.

V najem

se odda stanovanje s 5 sobami, zgoraj; kopalnica in gorkota. Odda se mirni odrasli družini. Poizve se na 959 E. 67 St., spodaj, v soboto in nedeljo čeli dan, druge dni po 6. uri zvečer.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znanjk!

Za delavce

TEŽAKI
in
POMOČNIKI
PRILIKA ZA
PROMOVIRANJE
Obrambno delo
Plača od ure in "overtime"
CHANDLER PRODUCTS CORP.
1491 CHARDON RD.

TEŽAKI
v baznični industriji
100% VOJNO DELO
Plača od ure poleg "overtime"
Izborne priliko za povojno dobo
— Zglasite se na —
Employment Office
Jones & Laughlin Steel Corp.
(OTIS WORKS)
3341 JENNINGS RD.,
v ozadju Mestne bolnišnice
tudi na
3131 LAKESIDE AVE.

POMIVAČI
Moški in ženske
Tudi ženske za pomagati pri serviranju jedi v cafeteria
Predznanje ni važno
PLAČA DOBRA
Obedi in uniforme
Zglasite se v ozadju
Hotel Statler
E. 12th & Euclid

Mali oglasi
Izvrsten nakup
hiša za 2 družini, vsaka po 5 sob; na E. 68 St., blizu St. Clair Ave. Cena za hitro prodajo \$4800. Poizve se pri P. P. MULLIOLIS, 6607 Superior Ave.

ZA
SKLEPNIH MIŠIČAH
PITAJTE
PAIN-EXPELLER
Od 1867 god.
Zanesljiv liniment familijni

Zavarovalnino
proti
ognju, tatvini,
avtomobilskim nesrečam
itd.
preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POKLIČITE:
ENDicott 0718

VSE KARKOLI
potrebuje se od zobozdravnika bodi izvečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vaši polni zadovoljstvo pri dr. Zupniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:
vhod na 62. cesti
Knauzovo posloppje
6131 St. Clair Ave.

Ako iščete
dobra popravilalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje. Cene zmjerne.
FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

CE POTREBUJETE
novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izrišimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.
Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

Za delavce

ŽENSKÉ
18-45
za delo na 2. šiftu kot
inšpektorice steklenic, za polnitev in sortiranje
48 ur tedensko, -delo ob nedeljah, a ne ob sobotah
Imamo tudi delo za zavijanje masla in sladoleda
Plača od ure
Nič dela ob nedeljah
Dobra začetna plača od ure z poviškom v 30, 90 dneh, 6 mesecih in enem letu.
Stalno delo, letne počitnice
The Telling-Belle Vernon Co.
3740 Carnegie Ave.

OSKRBNICE
Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zjutraj šest večerov na teden
DOWNTOWN:
750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.
PLAČA \$31.20 NA TEDEN
Delni čas:
1588 Wagar Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEN
Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite
EMPLOYMENT OFFICE
ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah
Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.
700 Prospect Ave. Soba 9011
MOŠKE IN ŽENSKÉ
se potrebuje za
splošna tovarniška dela
6 dni v tednu
48 ur dela na teden
Plača za ZACETEK
Moški 77½c na uro
Ženske 62½c na uro
Morate imeti izkazilo državljanstva.
Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.
Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.
National Carbon Co., Inc.

TEŽAKI
za
splošno tovarniško delo
Visoka plača od ure in "overtime"
Stalno delo z dobro priliko za prave moške
Pipe Machinery Co.
930 E. 70 St.
od St. Clair
MARKERS
Morate čitati in pisati angleščino. Tovarniška pernilnica.
Dobra plača od komada
Ohio Mechanics Laundry Co.
1743 E. 47 St.
Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znanke, da bo čimprej paravojski osiše in vse, kar ono predstavlja!

Okorele mišice
Johnson's Red Cross obližji olajšajo hrtobol in bolečine mišic, zaradi sledečih vzrokov—
● Obarvanje in dodajanje k telesni toploti.
● Nudijo pritisk in oporo.
● Preskrbi lahko medikacijo brez vsakršnega duha ali madežev na obliki.
● Da stalno pasivno masažo.
Johnson's RED CROSS PLASTER

